



Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 25 031

Till
Socialnämnden

Svar på remiss om motion om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att remiss om motion om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet anses besvarad med vad som sagts i socialförvaltningens tjänsteutlåtande.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet, från Roger Mogert (s). I motionen framför Roger Mogert att staden bör införa en nollgradig tak-över-huvudet-garanti. Vidare föreslås att hemlösa EU-medborgare ska räknas in i hemlöshetsstatistiken, att Vinternatt ska få ett långsiktigt ekonomiskt stöd och att samtal ska föras med ideella organisationer för att få fram fler natthärbärge för EU-medborgare. Förvaltningen anser att tak-över-huvudet-garantin inte bör vidgas utanför stadens ansvar enligt lagstiftningen. Förvaltningen inhämtar uppgifter om antalet kontakter med EU-medborgare från de verksamheter som möter gruppen. Under åren 2012 och 2013 har förvaltningen fört, och för, en dialog med ideella organisationer om insatser för EU-medborgare. Förvaltningen anser att eventuella beslut om fortsatt stöd till Vinternatt och om utökad verksamhet bör avvakta att erfarenheterna har ställts samman från projekt Vinternatt. Socialförvaltningen föreslår att nämnden

beslutar att remissen är besvarad med tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion (2012:72) om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet, från Roger Mogert (s). Remissen ska besvaras senast 1 mars 2013.

Bakgrund

I motionen beskriver Roger Mogert (s) att projekt Vinternatt vid flera tillfällen varit fullbelagt. Enligt motionen behövs såväl ett långsiktigt arbete som ett snabbt agerande i akuta situationer.

Roger Mogert yrkar följande.

- Att staden omedelbart satsar ytterligare resurser för att möta behoven som finns. Stockholms stad måste snabbt undersöka förutsättningarna att införa en noll-graders garanti för alla akut hemlösa. Denna ska även inkludera papperslösa och EU-medborgare. Ingen ska behöva sova ute i minusgrader.
- Att staden omedelbart bjuder in frivilligorganisationer till ett samtal för att ta fram fler härbärgen för att möta tillströmningen under vintern.
- Att Vinternatt garanteras även långsiktigt ekonomiskt stöd.
- Att korrekt statistik ska föras – idag räknas inte de hemlösa EU-medborgare in i hemlöshetsstatistiken.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen har behandlat frågan om EU-medborgares rättigheter vid flera tillfällen under år 2012.¹ Förvaltningen har i samtliga ärenden konstaterat att socialtjänstens ansvar är tydligt begränsat för EU-medborgare som inte har sin hemvist i Stockholm och som inte arbetar eller söker arbete här (dvs. som inte aktivt söker arbete och har en verklig möjlighet att få anställning). Samtidigt har flera ideella organisationer aktualiserat frågan om ett ökat antal EU-medborgare som vänder sig till deras dagverksamheter för hemlösa. Socialförvaltningens Uppsökarenhet har också fått frågor om tiggare på stadens gator, etc. Socialnämnden har därför beslutat om utökade insatser riktat till EU-medborgare och så kallade tredjelandsmedborgare med varaktig bosättning i annat EU-land². I denna satsning ingår dagverksamheten Crossroads (1,1 miljon kronor) och natthärbärget Vinternatt (3,9 miljoner kronor). Det ingår också en utökning av socialförvaltningens uppsökande verksamhet (3 miljoner kronor).

Förvaltningen har i tidigare ärenden invänt mot att utöka tak-över-huvudet-garantin. Tak-över-huvudet-garantin omfattar hemlösa personer som har sin tillhörighet i staden. Att utöka garantin till att omfatta även EU-medborgare som inte har sin tillhörighet i Stockholm skulle innebära att staden verkar utanför det ansvar socialtjänsten har enligt lagstiftningen. En utvidgning skulle också få konsekvenser för möjligheterna att upprätthålla garantin. I nuläget är antalet platser på akutboenden tillräckliga men utökas garantins målgrupp behöver antalet platser ökas. Det är dock oklart hur stor denna utökning skulle behöva vara för att garantin skulle kunna upprätthållas. Platserna skulle troligen också behöva ökas successivt eftersom gruppens storlek påverkas av vilka möjligheter som ges.

Motionen avgränsar garantisystemet till att det ska gälla vid ett visst gradantal. Det innebär att staden under hela vinterhalvåret måste kunna garantera tillgången på ett obegränsat antal jourplatser som ska kunna användas med mycket kort varsel.

¹ Se ärenden "Hemlöshet bland EU-medborgare" dnr 1.6-0070/2012; "Kartläggning av hemlöshetsarbetet i Stockholms stad" dnr 3.1-0302-2012; Insatser för fattiga EU-medborgare i Stockholm dnr 3.2-0466/2012; Härbärge för EU-migranter 3.1-0473/2012

² EU-länder ska bevilja tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt efter fem års laglig och oavbruten bosättning (ett så kallat EG-uppehållstillstånd). För att beviljas ställning som varaktigt bosatt ska tredjelandsmedborgaren styrka att han eller hon för egen räkning och för sin familj (som han eller hon försörjer) förfogar över 1) stadig försörjning som är tillräcklig för att täcka behoven utan att behöva använda EU-landets socialförsäkringssystem, och 2) en sjukförsäkring.

Detta gör det till ett både komplext och kostsamt system. Förvaltningen gör därför samma bedömning som tidigare, dvs. att tak-över-huvudet-garantin inte bör utvidgas. För att ingen ska behöva sova ute i kyla, kan enskilda individer som inte har ordnat sin situation i Stockholm även fortsättningsvis vända sig till Socialjouren för att få sitt ärende prövat.

Förvaltningen har under åren 2012 och 2013 fört en dialog med ideella organisationer om situationen för fattiga EU-medborgare i Stockholm. Dialogen har resulterat i projekt Vinternatt med numera 44 logiplatser. Parallellt med att förvaltningen följer utnyttjandet av platserna inom projektet, fortsätter förvaltningen att föra samtal med ideella organisationer om ytterligare utvecklingsmöjligheter.

Projekt Vinternatt är en försöksverksamhet som ska pågå fram till och med 2013-04-30. Under de två första månaderna uppgår beläggningen till cirka 94 procent. De två nattboenden som ingår i Vinternatt är oftast fullbelagda; vid cirka 80 procent av dygnet har verksamheten hänvisat besökare vidare. I staden finns också Stadsmissionens boende i Bällsta för samma målgrupp, som har haft lediga platser under vintern. Efterfrågan på platser på Vinternatt varierar och minskar över helger (inklusive storhelger); det varierar också hur länge varje individ bor där. Projektet kommer att kunna ge flera erfarenheter om målgruppen, dess behov och hur verksamheten kan utformas för att nå rätt målgrupp på ett effektivt sätt. Förvaltningen anser därför att eventuella beslut om fortsatt stöd och om utökad verksamhet bör avvakta till ytterligare erfarenheter har samlats från projektet.

Socialförvaltningen följer idag hemlöshetsstatistiken på två sätt. Dels mäter staden det totala antalet unika individer som någon gång under året har bott på ett akutboende genom att årligen sammanställa den statistik som förs varje natt. Dels mäter staden vartannat år under ett dygn antalet som är hemlösa. Detta sker genom en enkät till stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningens Enhet för hemlösa samt till landstingets beroendevård, ideella organisationer och kontrakterade privata företag, som är verksamma inom hemlöshetsområdet. I denna statistik görs ingen registrering på nationalitet eller medborgarskap och förvaltningen har inte för avsikt att införa detta. Däremot följer förvaltningen under vintern 2012/2013 olika verksamheters kontakter med EU-medborgare för att utifrån det få en samlad bild. Förvaltningen följer utvecklingen dels inom de egna verksamheterna Uppsökarenheten och Socialjouren, dels inom de ideellt drivna projekten Vinternatt och Crossroads. Förvaltningen bedömer att detta kommer att ge en beskrivning av gruppens omfattning. Samtidigt kommer förvaltningen inte att ha



en fullständig bild till följd av gruppens rörlighet och att en del väljer att vare sig ha kontakt med socialtjänsten eller samverkande ideella organisationer.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar att remissen är besvarad med tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bilaga

1. Remiss om motion (2012:72) om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet